

NOTA INFORMATIVĂ
la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea
Planului Național de Dezvoltare pentru anii 2025-2027

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Planului Național de Dezvoltare pentru anii 2025-2027 (în continuare-PND 2025-2027) a fost elaborat de către Cancelaria de Stat în temeiul prevederilor Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, aprobată prin Legea nr.315/2022, art. 31 alin. (1) al Legii nr.136/2017 cu privire la Guvern, în baza propunerilor prezentate de ministere și alte autorități administrative centrale.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Conform prevederilor Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, inclusiv a prevederilor pct. 23 al Regulamentului cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.386/2020, Planul Național de Dezvoltare (în continuare-PND) reprezintă documentul ciclic, pentru o perioadă de 3 ani, actualizat anual în primul semestru, constituind documentul principal de planificare care asigură operaționalizarea și implementarea obiectivelor acesteia.

Totodată, unul dintre scopurile principale ale PND constă în utilizarea acestuia în calitate de document de referință în procesul de elaborare a Cadrului Bugetar pe Termen Mediu pentru 2025-2027, în vederea asigurării corelării maxime a priorităților de politici ale Guvernului cu procesul de alocare a resurselor financiare disponibile, atât din surse interne, cât și externe de finanțare.

Astfel, Cancelaria de Stat a inițiat procesul de elaborare a proiectului PND 2025-2027, solicitând ministerelor și altor autorități administrative centrale propuneri pentru partea operațională a proiectului (scrisoarea nr.21/1-78-692 din 23 februarie 2024).

Pentru a crește rata de implementare al reformelor, a asigura utilizarea eficientă a resurselor și a majora gradul de valorificare a asistenței financiare externe, în premieră, Guvernul își propune operaționalizarea unui mecanism nou de implementare a reformelor, bazat pe sistemele de management a proiectelor. În acest sens, Guvernul a dezvoltat platforma www.project.gov.md - inițiativa digitală instituită pentru a oferi un mediu interactiv pentru gestionarea eficientă a proiectelor de dezvoltare din Republica Moldova, cu scopul de a facilita accesul autorităților și partenerilor de dezvoltare la date relevante legate de proiecte, oferind transparență sporită asupra activităților de dezvoltare și alocării resurselor financiare.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Nu se aplică.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

PND 2025-2027 este documentul care planifică activitatea Guvernului pe termen mediu și a fost elaborat în vederea operaționalizării prevederilor Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, Programului de activitate al Guvernului „MOLDOVA prosperă, sigură, europeană” și a angajamentelor internaționale, inclusiv Acordul de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană, Agenda de Asociere RM-UE 2021-2027, angajamentele care derivă din statutul de țară

candidat pentru aderare la UE, Agenda de Dezvoltare Durabilă 2030.

Reformele setate în PND 2025 – 2027 vor asigura realizarea obiectivelor Guvernului, producând impact asupra tuturor domeniilor și sectoarelor, astfel contribuind la implementarea de către Republica Moldova a criteriilor de aderare la Uniunea Europeană și la realizarea celor 4 priorități stabilite în Planul Național „Construim Moldova Europeană”, și anume:

- i) Asigurarea păcii și securității;
- ii) Dezvoltarea economică și crearea locurilor de muncă;
- iii) Modernizarea infrastructurii și îmbunătățirea condițiilor de viață în localitățile noastre;
- iv) Reforma justiției.

Pe termen mediu, misiunea Guvernului va consta în modernizarea localităților Republicii Moldova, garantarea securității fiecărui cetățean, contribuția la creșterea veniturilor și crearea de locuri de muncă bine plătite, iar pe termen lung obiectivul principal este aderarea țării la Uniunea Europeană până în anul 2030.

Astfel, în perioada 2025-2027, continuarea implementării acțiunilor de reformă și proiectarea unor acțiuni noi vor viza modernizarea infrastructurilor, construcția și reabilitarea spitalelor și școlilor, susținerea antreprenorilor în vederea sporirii exporturilor pe piața UE, reformarea sistemului de asistență socială și a politicilor de ocupare a forței de muncă, dezvoltarea serviciilor publice electronice, reformarea sectorului agricol, susținerea producătorilor, dezvoltarea și extinderea suprafețelor împădurite, îmbunătățirea serviciilor pentru toți cetățenii, inclusiv din diasporă, promovarea procesului de amalgamare voluntară a autorităților publice locale, profesionalizarea serviciului public, eliminarea corupției și birocrăției excesive din instituțiile statului ș.a.

PND 2025-2027 este constituit din *partea descriptivă* și *partea operațională*, ambele fiind structurate în baza celor 10 obiective generale stabilite în SND și corelate cu obiectivele și prioritățile stipulate în cadrul național de planificare strategică.

Partea descriptivă conține descrierea direcțiilor de intervenție prioritare pe termen mediu și evoluția prognozată a indicatorilor de impact stabiliți pentru fiecare obiectiv general, precum și o descriere succintă a acțiunilor prioritare de reformă și logica intervențiilor ce urmează a fi realizate de Guvern în perioada 2025-2027.

Partea operațională conține acțiunile de reformă, care urmează a fi realizate de către Guvern în perioada 2025-2027, pentru a demara și a implementa reformele stabilite în cadrul strategic pe termen mediu și lung. Fiecare din acțiunile de reformă planificate sunt transpuse în unul sau mai multe proiecte de dezvoltare, total 83 acțiuni de reformă și 227 proiecte de dezvoltare. Din numărul total de acțiuni de reformă pentru perioada 2025-2027, 42% asigură continuitate PND 2024-2026, iar 58% sunt politici publice noi.

Adițional, partea operațională integrează un set de indicatori de impact și rezultat pentru fiecare obiectiv general, prin intermediul cărora va fi evaluat anual impactul acțiunilor de reformă asupra populației. Rezultatele evaluării vor fi consemnate în raportul anual de progres, care va constitui un reper pentru actualizarea anuală a prevederilor documentului, cu reproiectarea setului de măsuri pentru următoarea perioadă de planificare trienală (2025-2027).

Implementarea PND va fi evaluată anual prin intermediul indicatorilor de rezultat și impact setați pentru fiecare obiectiv. Rezultatele evaluării vor fi inserate în raportul anual de progres, care va constitui reper pentru actualizarea anuală a prevederilor documentului, cu reproiectarea setului de măsuri pentru următoarea perioadă de planificare trienală (2025-2027).

5. Fundamentarea economico-financiară

PND 2025-2027 estimează costurile de implementare a acțiunilor proiectate în partea operațională, identificând costurile acoperite din resurse bugetare (CBTM 2025-2027) și costurile neacoperite,

pentru care urmează a fi identificate sursele de finanțare, atât bugetare cât și externe.

Costul total estimat de implementare a reformelor planificate este de peste 132,5 mild. lei, inclusiv, circa 30,6 mild. lei sau 23% sunt acoperite din bugetul de stat, 30,1 mild. lei sau 35% din asistența externă, iar circa 71,8 mild. lei sau 54% reprezintă costuri neacoperite.

Acțiunile de reformă (implicit proiecte) planificate în PND 2025-2027, care sunt acoperite parțial, sau nu au acoperire financiară, urmează a fi considerate în cadrul dialogului cu potențialii investitori și parteneri de dezvoltare, inclusiv în cadrul Platformei de Parteneriat pentru Moldova.

Măsurile de politici incluse în PND vor servi ca reper pentru orientarea resurselor bugetare și asistenței partenerilor de dezvoltare.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Aprobarea proiectului nu atrage după sine necesitatea modificării sau abrogării de acte normative în sensul aducerii acestora în concordanță cu prezentul proiect.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În vederea respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional anunțul privind inițierea elaborării proiectului a fost plasat pe pagina web particip.gov.md și pe pagina Cancelariei de Stat la compartimentul Transparență decizională.

(Link: <https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-elaborarii-actualizarii-proiectului-hotararii-guvernului-pentru-aprobarea-planului-national-de-dezvoltare-pentru-anii-2024-2026/11036>).

Procesul de elaborare a proiectului PND 2025 - 2027 a fost realizat prin implicarea tuturor ministerelor și autorităților publice centrale, care au avut sarcina de consultare a setului de reforme prin intermediul platformelor de consultare permanentă din cadrul autorităților și a consiliilor sectoriale de coordonare a asistenței externe.

Suplimentar, proiectul PND 2025 - 2027 a fost examinat și validat în ședințele Consiliului pentru coordonarea dezvoltării durabile din data de 12.04.2024 și a Comitetului interministerial pentru planificare strategică din data de 22.04.2024.

În continuare, proiectul PND 2025 - 2027 va fi supus consultărilor publice prin plasarea acestuia pe pagina web: particip.gov.md și pe pagina Cancelariei de Stat la compartimentul Transparență decizională.

De asemenea, se impune avizarea acestuia de către toate ministerele și autoritățile administrative centrale responsabile de procesul de implementare a documentului.

8. Constatările expertizei anticorupție

Nu se aplică

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Nu se aplică

10. Constatările expertizei juridice

Nu se aplică

11. Constatările altor expertize

Nu se aplică